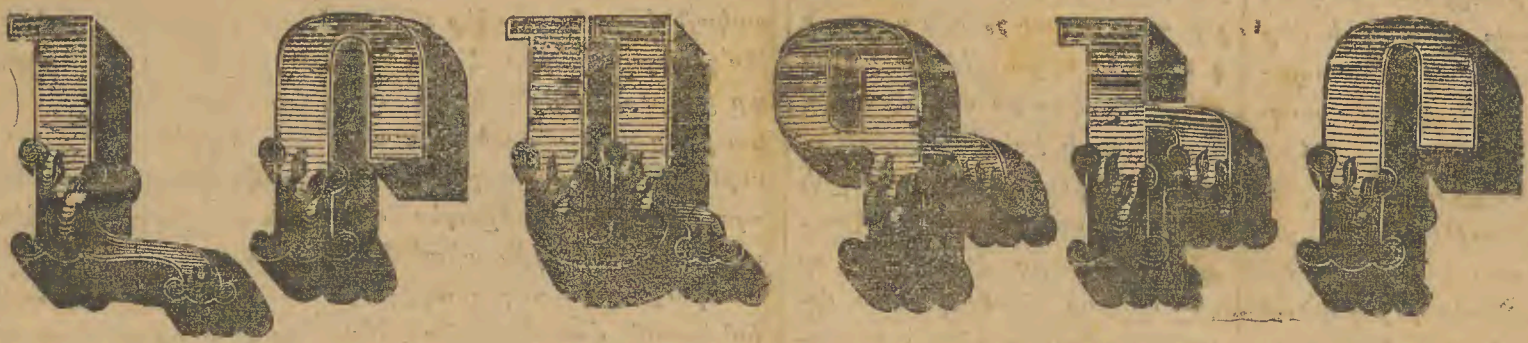

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

ՏՆՕՐԷՆ ԽՄԲԱԳԻՐ

Ե Ի

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Նիկի. Մ. ԹԻՒՆՊԵՆՏՆԵՍՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ

Ղապարիա Ներշնչե Բաղար
Խրտի Խառնի ղէմը Սամուր փոս
զոյց թիւ 12

ԹԵՐԹԸ 30 ՓԱՐՍՅ

Լրտեսայ Նախարար Բեւեռ Կերտ
Ժր խոհ-բարտար, Կի Բեւեռ 60 Ժր
Բախտարարայ Կախա Բեւեռ 30 Ժր
Կրտն

Ա. Չ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ե. ՉԱՐԻԱՆԻՆ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Շար. տես թիւ 488

Գտար չափոյ շահուն, ար-
դէն ըսի Չեղ թէ Հայերն իրենք
ալ այս մասին համակարծիք
չեն թիֆլիզի Մշակ շարժա-
վերթին զամբ հայտարարեալ
հիմանց հորձանումը կ'ըստը
է ի չգտէ լուսագունին, Տաճ-
կա-Հայաստանի Բաւարացի հետ
միացումը փափաքելի կ'յայ-
տարարէ, Լիմիտանայ մէջ շատ
տարբեր գաղափարներ տեսայ
Հան ամեն բանէ աւելի այս մի-
ացումէն կ'վարենան, որովհետեւ
կրտն իրարու թէ Հայերը ի-
րենց ազգութիւնը տալի ազգի
կրտն պաշտպանել Տաճկաց
դէմ քան թէ բուն իսկ քրիս-
տոնէից դէմ, Այնքան կ'վար-
նան Հայերն ռուսանալէն, որ
կաթողիկոսը Հայոց և Բուսաց
մէջ խնամութիւնը արգելած է.

«Մոկոյն պէտք չէ որ Լի-
միտան» քաղաքական մեքե-
նայութեանց կեդրոն մը հա-
մարուի, Հայոց ճանցած և ի
գործ գրած միակ յուզումը
գարոյններ հիմնելու վրայ կ'կա-
յանայ, վանքը հարուստ է իւր
եկամուտը տարին 200-000 Քը-
րանքի մօտ կ'հաշուեն, և որով-
հետեւ ընդամենը 30 կրօնաւորք
կան, որոնք պարզ կեանք մը
կ'վարեն և որոց կենդանի օրի-
նակ նոյն իսկ կաթողիկոսը ե-
ղած է. կրցեր են հայկապ և
չքեղ ընծայարան մը հաստա-
տել ուր անխորի ամեն երկրէ
երկտասարդ Հայեր ձրկապէս
կրօնական և ուսումնական դա-
տարակութիւն կատանան: Այս
երկտասարդ ուսանողները, ի-

րենց ուսումը աւարտելէ ետեւ
ընդհանրապէս կրօնական կարգ-
աւանդել կաթողիկոսին կողմէն
թուրքիա, Բուսաստան, Պարս-
կաստան և այլ հայաբնակ եր-
կիրներ առաջնորդութեան կը
զրկուին ու այսպէս ազգային
դպրոցմանց առաքեալներ կը-
լան:

Շարունակելի

Անդգիւյ կառավարութեան
գետական կարգութիւնները
պարունակող կապոյտ տետրա-
կին մէջ, որն որ օգոստոս 6ին
հրատարակուեցաւ, Անդգ. դե-
պան Պ. Լայարտի հետ՝ Ամեն.
Ս. Պատրիարքին քրած մէկ տե-
սակցութեան վրայօք դեպա-
նին առ Լորտ Տէրպի ուղղած
մէկ տեղեկագիրը կ'տեսնուի:

Պ. Լայարտ կ'զրէ թէ, իւր
ի. Պօլիս ժամանելուն հետեւ-
եալ օրը Հայոց Պատրիարքը
իրեն այցելութեան գալով տե-
ղի ունեցած խօսակցութեան
մէջ, Ս. Պատրիարքը հետեւեալ
իմաստիւ յայտարարութիւն մը
ըրեր է.

«Հայերն, ըսեր է, Բուսիոյ
կառավարութեան հպատակե-
լէն աւելի նախամեծար կ'ընա-
րեն օսման, կառավարութեան
պաշտպանութեանը թին և
հովանաւորութեանը ներքեւ մը-
նալ, ինչու որ մինչդեռ օսմ.
կառավարութիւնը Հայոց կրօ-
նական ազատութիւնը կ'յարգէ
ու կ'պահպանէ, անդին Բուսիա
յունական կրօնքը ընդունել
տալու համար Հայոց վրայ
բռնութիւն բանեցնելու տենչ
մը պիտի ունենայ, և այս բա-
նը Հայերը բնաւ չեն կրնար ըն-
դունիլ և յանդուրժել: Ասկից
զատ Հայոց շահը Օսմանցոց շա-
հին հետ կապուած և անբա-
ժանելի ըլլալով, Հայոց ապա-
գայ անգործութիւնն ու բար-
ւոյնը և ազատութիւնն

միմիայն օսմանցոյ հետ միա-
տեղ գտնուելով եւեթ կարելի
և հնար է ձեռք ձգել Հայերն
ոչ է. Պօլսոյ և ոչ ալ գաւառ-
ներուն կառավարութեանց դէմ
ուղղակի բողոք և դանդա-
տութեան մը չունենալով, ընդ-
հակառակն տէրութեան ծա-
ռայութեանը մէջ Հայոցմէ շա-
տեր տակաւին մինչև ցարդ մե-
ծամեծ և պատուաւոր պաշ-
տօններու վրայ գտնուելին կը
շարունակեն և թէ երկրին կա-
ռավարութեանն ու վարչութեա-
նը վրայ բաւական մեծ ազդե-
ցութիւն մ'ունին:

Տեղա

Անդգ. դեպանին հետ մեր
Ս. Պատրիարքին ունեցած այս
տեսակցութիւնը անոր համար
յառաջ կ'ըրերմք, գիտնալով
որ Թուրքիոյ հակակիր և ուս-
տիոյ կողմը բռնադ եւրոպական
թերթերն, Հայոց Պատրիարքին
քրած այս յայտարարութիւնը
—իրենց գործին և քմացը ա-
խորժելի չգալուն համար—
հարկաւ քիչ օրէն քննադատե-
լու պիտի ելնեն:

Սակայն Ս. Պատրիարքին ք-
րած այն խօսքերը քննադա-
տելէ առաջ, պէտք է զանա-
գանել թէ մեր Ազգն արդարեւ
բաւական բողոքոյ և դանդա-
տանց ձայներ բարձրացուցած
է, բայց ատենք ոչ թէ կեդր.
կառավարութեան դէմ են, այլ
կեցած կամ գործուած զեղծ-
մանց և անիրաւութեանց դէմ,
զորս զսպելու և արգելելու հա-
մար գիտեմք թէ Բ. Դրան կա-
ռավարութիւնն ալ ինչքան նե-
ղութիւն և դժուարութիւն քա-
շելու վրայ է:

Ասի լաւ պէտք է զանադա-
նել թէ մեր Ազգին և մեր Պատ-
րիարքին քրած բողոքն ու դան-
դաւանքը կատարուած զեղծ-
մանց դէմ են և ոչ թէ կառա-
վարութեան, ապա թէ ոչ այն

ատեն կառավարութիւնը պա-
տասխանատու և թեւադիր բմ-
բռնել հարկ կըլար մեզ նկատ-
մամբ գործուած անիրաւու-
թեանց, —զոր քաւ լիցի թէ
այնպէս կարծեմք—, և կառա-
վարութեան մը դէմ դանդա-
տիլը՝ այդ կառավարութեան
դէմ՝ բարոյապէս ապստամբիլ
բաւ է, բան մը՝ որ հաւասա-
րապէս հեռի է թէ՛ Ազգին
կամքէն և թէ՛ Ս. Պատրիար-
քին մտքէն:

Չմիւռնիա ալ պահ մը եւ
բաւական երկար ատեն ազդա-
յին յուզմանց ու խռովութեանց
երեսէն իւր անգործութիւնը կո-
րուսանելէն յետոյ, գոհու-
թեամբ կ'իմանամք այս անգամ
թէ իւր նորնալի Գեր. Առաջ-
նորդին իմաստուն ջանքն եւ
խոհական ընթացիւքը, կրօնա-
եալ հանգարտութիւնը վերջա-
տին գտանելով, խել մ'ապի-
կար և անձեռնհաս անձանց
պատճառաւ յուզեալ կիրքե-
րն մեղմացեր, և հասարակու-
թիւնը—մանաւանդ վերջին անց-
քերուն մէջ բաւական մեծ եւ
յուզեալ գերեր կատարող ար-
հեստաւորաց մասը հուսկ ու-
րինն ճանչելով իւր գործած
մեծ սխալմունքը և իրեն եղած
թելադրութեանց ազգաւոր և
քրտակար գիտուններէ ներքն-
ջուած լինելը, ինչու որ իւր
ընտրած անձերէն սպասած օ-
գուաններուն և գործոց մէկն
ալ չէր կրցած տեսնել և ահիւն-
կալութեանը հասնիլ, հետեւա-
բար այդ անձանց քուէ տալուն
վրայ զղջացած, գաւառին ե-
րեսի, ժողովոյ կ'զիմէ իւր ազ-
դեցութեամբն ընտրուած քաղ-
ժողովոյ տապալումը խնդրելու,
որն որ անվստահութեան քուէ
մը տալով, հինը կ'հրաժարեցը-
նէ և նոր քաղ. ժողով մը կ'ընա-
րէ այնպիսի անձանցմէ, որոց

համար, բանիւրուն և գործ-
 ծանոթայ ըլլալը վաղուց ի վեր
 ծանօթ և փորձով իսկ ապա-
 ցանքեալ լինելով, վերջին յուզ-
 անաց միջոցին՝ հասարակութեան
 ինքզինքը չճանչցող մասէն ընդ-
 վայր գրպարտութեանց ու չա-
 րախօսութեանց հանդիպած էր։

Եւ այդ մասին իւր գործած
 ախարհացը վրայ զղջացած ըլ-
 լալուն անհերքելի մէկ տպա-
 ցոյցն ալ սա է թէ, այն ժողո-
 վուրդը որ մինչդեռ սակէ տա-
 րի մ'առաջ անարգանք չմնաց
 որ չընէ այն պատաւարժան ան-
 ձանց, այսօր սանց ընտրուիլը
 տեսնելով՝ ու բախտ թեանք չափ
 ու սահման չճանչեր, որմէ եւ
 կ'հետեւի ըսել թէ աւարակութիւ-
 նը և ժողովուրդը արդարեւ պի-
 տի ճանչէ իւր մէջ դանաւած
 օգտակար և սղգասէր անձանց
 արժանիքն ու յարգը, եթէ
 ալլը զրաէն օտարութիւն դիտու-
 ներով ու ներքին շահերէ դր-
 զեալ՝ ժողովուրդն նոյն իսկ իւր
 շահուն և օգտին դէմ շարժե-
 լու անխղճօրէն չ'ընդգրկեն ու
 չ'զրդուեն, որոյ վնասը դարձ-
 եալ վերջը նոյն ինքը պիտի տու-
 ժէ։

Ասով հանդերձ Զմիւռնիոյ
 ժողովուրդն ալ, իւր ալք ըզ-
 ձալի անդորրութիւնն, աղբա-
 յին դործոց կանանաւորութիւնն
 ու ժողովրդոց ամեն կարգին
 ալ ներդաշնակութիւնն ու մի-
 ութիւնը այսպէս վերստին գրա-
 նելն մասամբ իւրեք ալ իւր նու-
 րընաիր Գեր. առաջնորդին ի-
 մաստուն շրջահայեցութեանը և
 խոհական ընթացիցը կ'պարտի,
 որոյ շնորհիւ այսպիսի անձուկ
 և դժուարին պարագայներու
 մէջ, առանց հին կիրքերն բոր-
 բոքելու՝ և առանց ազմուկ մը
 ելնելու՝ յաջողած է այդպիսի
 նոր ընտրութիւն մը, զոր շա-
 տեր սակէ առաջ փորձելով ձե-
 ունունայն և ապարդիւն ելան,
 սա իւր առաջնորդութեան օ-
 լովն ամենայն հանգարտու-
 թեամբ և օրինաւորութեամբ ի
 գլուխ և ի կատար հանելու,
 սա որ—ինչպէս նաև նորընտիր
 քաղ. ժողովոյ անդամոց— կա-
 րողութիւն մաղթելէն յետոյ,
 փոխադարձ գործակցութեամբ
 ու միաբան յօգուտ ազգին
 յաշատելու մասին ունեցած
 հաստատ ակնկալութիւնն ալ
 չեմք վարանիր այս առթիւ հը-
 բապարակաւ յայտնելու։

Պատր. ֆոխանորդ Գեր. Տ.
 Հայրն երէկ մեծ վտանգ մ'ան-
 ցոյց։ Կառքով Բ. Դրան առիւ-
 ւէն անցած միջոցին, կառքին
 ձիերն խրտչելով, մէջ տեղի յու-
 ղը կ'խորտակէն և մինչև Աշքը
 էֆի խանի առաջը սանձարձակ
 կ'վազեն կառքն ալ մէկտեղ ըը-

շելով, ուր բարեբաղդաբար խո-
 շոր գալէս մը առիււտին դուռած
 գտնելով, երկու ձիերն ալ կը
 տապալին կառքն ալ միատեղ
 կործանելով, իսկոյն բազմաթիւ
 անձինք օգնութեան հասնելով,
 անվնաս դուրս կ'հանեն կառ-
 քէն ֆոխանորդ Հայրը, որն որ
 քիչ մը դող ելնելով մեծ վը-
 տանդէ մ'ազատած էր կառա-
 վարը վար ցաթ կելով կինայ կը
 մարի, և ձիերն ալ սրունքէն
 կ'վերաւորուին։

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ
 Ա. ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ
 Ի ԿԱՅՍՐ. ԴՂԵԱԿՆ

Ամեն Ս. Պատրիարքը երէկ
 վեհ. Սուլթանին կողմանէ նը-
 մանը չտեսնուած անդուգական
 պատուոյ և շնորհաց արժանա-
 ցաւ։

Ինչպէս ծանուցուած էր
 կանխաւ, Ս. Պատրիարքն՝ ըստ
 հրաւիրանաց Օգոստ. կայսեր,
 երէկ ժամը Տին Բերայէն Ֆրէն-
 կեան Արքահայր Էֆ. Գեր. մի-
 տեղ՝ Երևաղի կայսերական
 քէօղը գնաց վեհ. Սուլթանին
 ներկայանալու։ Տասն վայրկեանի
 չափ հանգստութիւն առնելէն
 յետոյ Սրբազապետ Գեամիլ
 պէրի միջոցաւ Ս. Պատրիարքը
 ներս ընդունելութեան սենեա-
 կը կ'հրաւիրուի յունկնդու-
 թիւն վեհ. Սուլթանին, որն որ
 ոտքի վրայ կեցած կընդունէ
 զն. Սրբազնութիւնը։

Ս. Պատրիարքը ներկայանա-
 լուն պէս վստահ կենաց Օգոստ.
 կայսեր կարճ բարեմաղթութիւն
 մ'ընէլէն յետոյ, Սուլթանընդ-
 տելու կ'հրամայէ զն. Սրբազ-
 նութիւնը, և հետեւեալ իմաս-
 տիւ տեսակցութիւնը տեղի
 կունենայ։

Ներկար տեսնէ ի վեր զքեզ
 տեսնել կ'փափաքէի, կըսէ կայս-
 րը, բայց բարեպատեհ առթի
 մը կ'պատէի, և ինչ բարեպա-
 տեհ առիթ քան զայս, յորում
 իմ սիրելի հպատակ ժողովուր-
 դըս գտնուող Հայոց ազգը,
 իւր անստան հաւատարմու-
 թիւնը, որն որ ցարդ ի համա-
 ւոյ միայն ծանուցեալ էր, այս
 անգամ փորձով և գործով իսկ
 հաստատեց։ Գիտեմ թէ Սը-
 ղերնիդ անհնարին նեղութիւն-

ներ կրեց և շատ տառապեցաւ,
 սակայն վստահացէ՛ք զինքը,
 թո՛ղ ապահով լինի Հայոց ազ-
 գը թէ առ երկիրն և իւր վե-
 հապետը ցոյց տուած այս ան-
 ուրանալի հաւատարմութեան
 արդիւնքը կատարելապէս պի-
 տի քաղէ և լիովին պիտի վեր-
 ձառուի, այն հարց ազգը որ
 իմ իսլամ ժողովրդեան հետ
 միօրինակ հաւատարմութեան մէջ
 կ'նկատեմ, Շատ իղձեր ունիմ,
 զորս ներկայ դժուարութիւննե-
 ըն արդիւնքին ինձ ի գլուխ
 հանելէ, աղօթեցէ՛ք որ անվը-
 տանգ և անվնաս անցնեմք ներ-
 կայ պատահարներն, որ կարե-
 նամ լիովին ընդ և կատարել
 այդ իղձերս իմ բոլոր հպատա-
 կացս և մասնաւորապէս Հայոց
 ազգիդ նկատմամբ Գոհ եմնա-
 ւս Բ. Դրան կառավարութեան
 հետ Ձեր. Սրբազնութեան ու-
 նեցած յարաբերութեանց վը-
 բայ, կուզեմ և կ'փափաքեմ որ
 այսուհետեւ անխտիր և ուզած
 առեւնելի հոս իմ պարտոս դաք,
 որոյ դաներն միշտ բաց պիտի
 ըլլան քեզ համար։ Հաւատա-
 ցէ՛ք որ կ'սիրեմ զքեզ և կ'սի-
 բեմ Հայոց ազգը, և կ'փափա-
 քեմ որ իմ այս սէրս, իղձերս
 և գահունակութիւնս հրապա-
 րակու հազարգես և յայտա-
 բարես քու Ազգիդ, զորոյ իբր
 ներկայացուցիք կընդունեմ ըզ-
 քեզ այսօր։

Այս խօսքերուն վրայ, որն
 որ ըստ վկայութեան Ս. Պա-
 տրիարքն՝ անմասն քարցրութիւն
 և հեղութիւն մը կ'բարեբ, Ն.
 Սրբազնութիւնը ոտքի վրայ ել-
 նելով ջերմ բարեմաղթութիւն
 մ'ընէլէն յետոյ, սա ևս կ'յա-
 ւելու բախ թէ։

«Վեհափառ Տէր, Օսման-
 եան Սուլթաններուն ամենէն
 մեծն ու նշանաւորը Դուք եղաք,
 որ բնաւ գիշեր մը հանգիստ
 չանցնելով անքուն տքնեցիք
 կայսրութեանդ երկրին բար-
 ւոքմանը մտածելով, տայր եր-
 կինք որ ի սկզբան Ձեր կայս.
 հրովարտականութիւնը վաճառակա-
 նութեան և արուեստից մասին
 խոստացած բարենորոգումներ-
 նիդ արժանի լինէինք Ձեր վե-
 հափառութեան ձեռքը գոր-
 ձադրուած տեսնելու։»

Ունկնդրութիւնը կէս ժո-
 մու չափ այսպէս արեւելէն յե-
 տոյ, երբ Ս. Պատրիարքը թոյլ-
 տուութիւն կ'իւնդրէ մեկնելու,
 վեհ. Սուլթանը կանչելով արարո-
 ղապետ Գեամիլ պէյը, կ'հրա-
 մայէ որ իւր ներկայութեանը
 Ս. Պատրիարքին կուրծքը կ'ախ-
 Օսմանիէի Ս. կարգի պատուա-
 նըշանը Մեծ Ժապուէնսկին հան-
 դերձ, որն որ անմիջապէս կը
 կատարուի, որոյ վրայ Ն. Սըր-
 բազնութիւնը կրկին անգամ

վստահեցայ Սուլթանին ջերմ
 բարեմաղթութեան մ'ընելէն յե-
 տոյ, հետեւեալ խօսքերն ալ
 կ'յաւելու թէ՛

«Եփէնիսիմ, այս քաղքը
 Շահանէնիդէ Էրմէնեան միլե-
 թի գաւառները իհեո իթաի-
 նիդ, և դուրս կ'ընէ սրահէն։»

Սրբազապետ վեհ. Սուլթանը
 Գեամիլ պէյի հետ հետեւեալ
 պատասխանը կ'ըրկէ Ս. Պատրի-
 արքին, ըսելով թէ՛

— «Իմ այս շնորհս յանձն
 Հայոց ազգին և իւր ներկայա-
 ցուցին (Երմէնի միլեթինն պը-
 ֆաթընա) ըրած կ'համարեմ։»

Առ որ Ս. Պատրիարքն ալ
 նոյնպէս Գեամիլ պէյի միջոցա-
 սա վերջաբանը կ'ուղղէ առ
 վեհ. Սուլթանն թէ՛

— «Ձեր վեհափառութեան
 պէս հրեշտականման վեհապետ
 մ'ունենալուն՝ երջանիկ և բա-
 րեբաղդ կ'նկատէ զինքն Հայոց
 ազգը։»

Գիշ ետքը Ս. Պատրիարքը
 Օսմանիէի պատուածշանը կուրծ-
 քը, յատուկ կառքով և բազ-
 մաթիւ ուղեկիցներով ուղղակի
 Մար Եկեղեցի երթալով, ուր
 դպիրք զգաւորութեամբ իւր դա-
 լըտեսանը կ'ապաստէին, գոհա-
 բանական աղօթք և բարեմաղ-
 թութիւն մատուցանելէն վերջը
 Պատրիարքարան կ'ընէ շնորհա-
 ւորութիւններն քնդունելու։

Ն. Սրբազնութիւնն այս ա-
 ռաւօս Սեփ Եպարդ ոտին ապու-
 րանքը կ'ըլլալ շնորհակալու-
 թեան համար, ինչպէս նաև
 քանի մ'օրէն ալ նոյն կայս.
 պալատը պիտի երթալ առ ինքն
 և առ ազգն եղած այս անգին
 շնորհաց համար երախտագիտու-
 կան շնորհակալութիւն մատու-
 ցանելու Ն. կայս. վեհափառու-
 թեան։

ՀԵՌԱՊՐԱՒՈՐԲ

Պէրլին 21 օգոստ.
 Պիզմարք իշխանը Պապէլա-
 պէրկ գնաց սւր կիցեօմ կայսրը
 իւր ներկայութեանը ընդունել է
 զինքը։

Ս. Բէթէրպարկ 21 օգոստ.
 Պոտոած զըրցներուն նայե-
 լով, շարունակ յեղափոխական-
 ներու և համապալկան դաւա-
 կիցներու գէմ բացուած նորա-
 նոր դատեր տեղի պիտի ունե-
 նան։

Պուքէշ 21 օգոստ.
 Պ. Պրաթիմոնի պատասխա-
 նին ինչ ըլլալ չգիտցուիր։

Ռումանիւլ թերթը կ'հա-
 ւատէ թէ Տօպուճայը ուս-
 սական քանակին մէջ ճարակած
 հիւանդութիւնները ամեն յար-
 ձակողական դիրք անկարելի
 կընեն։

Չարա 21 օգոստ.
 Պ. Բօթիշ զօրապետը հոյ

հասարակական կյանքի մասին
գլխավոր անցնելու համար :

ՋԻՆՆՈՐԱԿԱՆ ԶԱՐԺՈՒՄՆԵՐ

Տեղի նիւղի Պիէլա գետ-
նուղ թղթակիցը կ'ընէ թէ,
բէկաւոր պարտութենէն յետոյ
Ռուսք անգործ գերք մը բըռ-
նած կեցեր են, մինչև որ սպա-
սած նոր օգնութիւններն հաս-
նին : 7 նոր զորաբաժին ճանքայ
ելած են, Բուսնիոյ մէջէն ալ
կայ անցնող, Ռուսիոյ մէջ ալ
կայ նոր պատրաստուելու վրայ :
Տակաւին 400 հազար մարդու
պէտք ունին, բայց պիտի ըս-
տասին : Նոր օգնութեան հաս-
նող առաջին զորախումբը մէկ
երկու օրէն Դանուբը կանցնի,
տարակոյս չկայ թէ բոլոր նոր
զորութեանց մինչև վերջը հաս-
նելուն առանց սպասելու : Բուսք
յարձակողականի պիտի սկսին :
Իսկ այդ բանն ալ ընելու հա-
մար՝ դռնէ օգնութեանց մեծ
մասը հասած ըլլալու է : Պէտք
է որ Բէկաւոր առնուի և Օս-
ման բաշտ վճռական յաղթու-
թեամբ մ'առնէ եւ քրտի քը-
րակովորքի զորապետին բանա-
կը Լօֆայի և Թրնօպայի մէջ
տեղն է : Թոյլ չապու համար
որ Տաճկներն Թրնօպայի վրայ
գան :

Ռուսաց այժմու ունեցած
զորութիւնը բաւական է պաշտ-
պանական գերք մը բռնելու
համար, իսկ յարձակողականի
համար չբաւարար : Չափ կողեր-
նին զորաւորապէս պաշտպանե-
լու համար, Դանուբէն մինչև
Պարթիանիս, 60 հազարէ բաղ-
կացեալ 2 զորաբանակ կեցած
է, որոց մէկուն հրամանատարն
է Թադաժաճանդ Զարեփիլ էշ-
խանը :

Տաճկներուն ալ զորութիւնը
Ռուսաց կ'հաւասարի, իսկ ա-
նոնք քառաւելութիւնն ու օ-
գնական ունին որ իրենց կռուե-
լիք ամբողջ կրնան իրենք որոշել
ու ընտրել, և ուղած տեղեր-
նին պատերազմիլ :

Կայսեր հետեւորդներուն
մէջ այն աստիճան ճարակած է
հիւանդութիւնը, որ Զարին
անձնական 3 թիկնապահներէն
էր հիւանդ են :

Միւս կողմէն Լոնտոնի
Ալօպ Լրագիրը կրէ թէ, Նի-
քօլա մեծ դուքսը վերջապէս
որոշեր է, նոր զորութեանց
հասնելուն պահանջ սպասելու :
Նորէն յարձակողականի սկսե-
լու : Հարկաւ գիտէ թէ իրեն
հասնելիք օգնութիւններն ճան-
քան են, և թէ ճիշդ ժամանա-
կին պէտք եղածին չափ բա-
ւական թուով հասնելուն վրայ
սպասող է, և տոտր համար է
անշուշտ որ ինքզինքնին այսօր
յարձակողականի սկսելու կարող
կ'արժէ :

Նիքօլա մեծ դուքսն այժմու
գիտած գիտաւոր և առաջին
բանն է՝ Օսման բաշտն — թէ
կարելի ըլլալ — չարաչար յաղ-
թելով ցերեցան ընել :

Լօֆայի մէջ Տաճկաց ծա-
նուցած յաղթութիւնը այնքան
մեծ բան մը չէ եղեր, ինչու որ
ռուսք փոքրութիւ հետազօտիչ
խումբ մը հաներ են այն կող-
մերը յարձակման սկսելէ առաջ,
հասնալու համար թէ Օսման
բաշտ ինչ գերք բռնած է,
ռուսաց հետազօտիչ խումբն
արդարն եւ քրտեր է, իսկ
Նիքօլա մեծ դուքսը իր նպա-
տակին հասած էր, ինչու որ ի-
մացեր է Օսման բաշտի թէ ինչ
գերք բռնած և թէ ինչքան զօ-
րութիւն ունեցած ըլլալը :

Օսման բաշտն ոչ կ'ուսոյ և
ոչ ալ կրնայ իր բանակին նոր
զորութիւններ հասցնել, հետե-
ւաբար Ռուսք կրնան իթէ ոչ
այսօր՝ գէթ վաղը, վճռական
կերպով տաճկներն յաղթելու
չափ զօրանալ, և այս բանին
համար ալ հրամանատար մեծ
դուքսը մինչև իր վերջին վաշ-
տը չպիտի խնայէ :

Եթէ օսմանցի երեք հրա-
մանատարներն ալ, ինչպէս կը
հաւատեն, հաւաքական հա-
ղորդակցութեան մէջ են իրարու
հետ, կրնայ ըլլալ որ միւս 2ը
չթողուն Օսման բաշտն ափսոս-
կալի կռուին մէջ, և շատ հա-
ւանական է թէ արդէն Օսման
բաշտ ինքն ալ կռահելով այս
վտանգը, Սիւլէյման և Մէհ-
մետ Ալի բաշտներուն հետ հարկ
եղած միջոցներուն վրայ կան-
խաւ համաձայնած ըլլայ : Իսկ
Մէհմետ Ալի բաշտին օգնու-
թիւն մը տեսնելու շատ քիչ
յոյս կայ, որն որ բանակէն մէկ
զօրք մ'ալ չկրնար հեռացնել,
և միշտ պաշտպանողականի վը-
րայ կենսելու ստիպուած է :
Բայց Սիւլէյման բաշտ — թէ
քիչ մը յանգիւնաբար շարժի —
կրնայ մեծ գործ տեսնել և Օս-
ման բաշտի ալ իրապէս օժան-
դակել :

Սիւլէյման բաշտի բանակն
այժմ Ենի Զադարայի շրջակայ-
քը համախմբուած է : Ինչ կը-
լայ իթէ Շիպկայի կիրճին բե-
րանք բռնելով, Կուրքօ զորա-
պետին բանակին առաջին այս-
պէս կտրելէն յետոյ, իւր զօ-
րաց մեծագոյն մասը Սօֆիայի
ճանքով Բէկաւոր բերէ :

Ասի արդարեւ քիչ մը գրծ-
ուարին է, բայց անկարելի չէ :
Պաւլըն 11 օգոստոս — Ետ
մը ռուս զօրքեր Բիւլիաի և Վիլ-
քովի կողմէն Դանուբի ալ եղ-
րին վրայ անցեր են : Կ'կարծը-
ուի թէ այդ զօրքերը Տօպրու-
ճայի այս մասը, նոր զրկուած
եղկապ զօրաց դէմ պաշտպա-

նելու կ'ընեն կոր, որոց Սու-
լիայի մօտերը նուէն իջնելուն
կ'սպասուի : Տաճկ ժողովը
դեան մէկ մասը և շատ մ'ալ
կրնոր նորէն Թրնօպա մտան ուր
ռուսաց հետ կատարեալ ապա-
հովութիւն մը կ'վայելեն :

Վիեննայէն դրուած նա-
մակ մը, Քլաքա զօրապետին
հաւագարական քաղաքներն ը-
րած այցելութեանն առթիւ,
Բէշթայի, Լէմպերի, Ակրամի,
Լէյպալի, Յէկէտինի և ուրիշ
քաղաքաց մէջ տեղի ունեցած
մեծամեծ Միթինկներուն վրա-
յօք խօսելով, հետեւեալ կեր-
պիւ կ'աւարտէ :

Ասոնք մեծամեծ դուքս-
րումներ ըլին, կըսէ : և ար-
դիւնքն ալ յայտնի է : Երկու
տեսակ կարծիք գոյացաւ և եր-
կու կռուակցութիւն յառաջ ե-
կաւ : Մէկը կ'ըզէ որ ինչպատ
Թուրքիոյ՝ բարեխօսական միջ-
նորդութիւն մ'ըլլայ, միւսն ալ
կ'ըզէ որ ի վնաս Թուրքիոյ՝
սորա երկիրներէն մաս մը Ա-
ւստրիոյ հետ կցուի :

Իսկ Ռուսիոյ բացած կռուին
դէմ կռուելու համար մարդ ե-
րեւան չեղաւ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Օսմանը տաճկ. թերթը
կըսէ թէ, պատերազմական տ-
եսանքն հրամանաւը Համոսի
բաշտ, որն որ առկէ առաջ Զիշ-
թօլի հրամանատարն էր, ձեր-
բակաւոր է :

Վէհ. Սուլթանը Ժուրնալ
տէ Տէպաի Դուսնույի թղթա-
կից Պ. Ժաքօտի չորրորդ կար-
գի Մէհմետի պատուանշանը
չնորհեր է :

Պէրլինի օսմ. գեղարանա-
տան կցորդ իհտան պէյ 2 ամ-
սուան արտօնութիւնն առեր է
դէպ ի Կ. Պօլիս ուղևորութիւն
մ'ընելու համար :

Ռուսական թերթերը կը
հաւատեն թէ Օսման բաշտ
աղդաւ գաղղիացի է և բաւա-
կան առնն ալ Ափրիկէի մէջ
զինուորական ծառայութիւն ը-
րած է :

Արդէն մէկ քանի թեր-
թեր ծանուցին թէ նոր թըղ-
թագրամները կոխուելու վրայ
են, սակայն ստոյգ աղբիւրէ
առնուած տեղեկութեանց նա-
յելով դեռ 20 օրի չափ չըլա-
բերութեան չպիտի տրուին :

Մինչև հիմայ ձերբակալ-
ուած բոլոր պոլիար լրտեսնե-
րը, որոց թիւը 2400 կ'հասնի,
Ֆէյյան բազմութիւնն են :

Պուլաւաշտ Էտրնէի ճան-
քով երէկ քաղաք հասաւ Ահ-
մետ բաշտ որ միւսնոյն թրէնին
մէջը կ'ընտելէ, Զաթալա ի-
ջեր է :

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Տիւն աքաւորի բէպի թէ-
կերաքարտան խալապ կաէ-
րէք :

Բաղկրատ եագըննտա Օյ-
նարճա իսթիհքեամընա սալը
կիւնի տիւշմէն 10 թապուր իլէ
հիւճմ իտէրէք, 8 սաաթ մու-
հարէպէտէն սօնրա պէօլիք
թէլէֆաթ լիճաթ իթմիշտիր :

Բէկաւոր 3 սաաթ մէ-
սաֆէտէ վագը Նէրսէնք դարի-
էսինէ 2 ալայ վէ Օրհանիէ ճատ-
տէսի իւթիստէ վագը Ամիք
դարիէսինէ և պէօլիք տիւշմէն
սիւարիսի կէլէրէք թէլէկրաֆ
թէլէրիշի քէսիպ, ազ պեր միւ-
տարէպէտէն սօնրա ֆիրաթ իթ-
միշէր տիր :

Տիւշմէնին 400 դատար
սիւարիէրի սալը կիւնի Բուս-
ճուք եագըննտա Սաորգ-բու-
շա իսթիհք հիւճմ իտէրէք վու-
գու պուլան մուհարէպէտէն 40-
50 դատար թէլէֆաթ վէ խոյ-
լի մէհրուհ պրաքարաք կէրի
չէքիլիշէր :

Էլէնօղլար իլէ տէ պաշ-
տաք ուղղաշմայ :

Եանիս քօմանտանտան միւ-
վէրիտ պիր թէլէկրաֆիստէտէ
իէնիճէտէն 2 սաաթ վէ սա-
ֆէտէ Լիդօնա նամ դայէթ սարապ
պիր մահալտէ եագըլմը իս-
թիհքեամըն արգանա թահաթին
իտէն 50-60 դատար Եունան
էշքըյաոր իւզէրինէ առաքիրք
չահանէ թարաֆնտան հիւճմ օ-
լընք պիր էյամ մուհարէպէ-
տէն սօնրա 18 թիւֆէնք իլէ և
սանտրգ ճէպիսանէրի դապթ
օնտղը վէ էշքըյանըն թագիպ
օնտղը իշար օնմըշ տըր :

Գըզանլըգ տա պուլաւնա
Եհհուալիէրտէն 14 նուֆուս
տիւշմէն վէ Պուլիարար թա-
րաֆընտան գաթիլ իլէ, իւշիւ
տէֆն իտիլիպ 11 թէլէրէք Եհ-
միշ, վէ Պրահէ նամընտա
կիւզէլ պիր դըքը 8-10 գաղաք-
լար թարաֆնտան ֆիլի շէնի
իհրադընտան սօնրա դաթիլ ի-
տիլիկի, վէ 43 նէֆէր դարը
էրքէք մէհրուհ վէ խաթմա օլ-
տուղլարը հալտէ գուրթարըլ-
տըքը, վէ 300 նուֆուս Եհհու-
տի տալի տիւշմէն թարաֆն-
տան Շիւրկա պալքանընա կէօ-
թիւրի լիւշ օլտուղու Էտրնէ
վալիսինտէն իսթիլապար գըլըն-
մըշ տըր :

Մէվգիպը-Հիւմայուն թա-
պուրէրի միլաննտա պիր մըգ-
տար տալի սիւարի թէրթիպի-
նէ գարար վէրիլէրէք, Էլպիս
վէ վալապաթ թագըմըն նիւ-
մինէսի եպիլըմաքտայըլ :

Բօթ — Էնթէրնալիօնալ
միւտիրի Մ. Աքուտամօր Եինէ
քէնտի մէմուրիէթիտէ իպդա
օլմըշ տըր :

ԱՁԳ

ՅՈՒՐԵՆՆԱՆ ԵՐԿՍԵՌ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՅԵՐԵՄԻԱՍ ԵՒ ԳԻՇԵՐՈՐԹԻԿ

ուր գաղղիներէն խօսակցութիւնը

պարտաւորել է

վարժարան նախակրթական

ու երկրորդական ուսմանց

Կէտիկ փաշայի մեծ փողոցին վարժարանը, զեղապարտ խանութին վրայ թիւ 115 ընդարձակ և օդաւէտ տունը Ծամէ Ի վեր վարժարանի վերածուած է մեր տնօրէնութեան ներքեւ: Եւ յաճախող մանկանոց թիւն է իւր յիսուն. 11 սղախանայք կան վարժարանին մէջ, որք ամենայն ճշգրտութեամբ և արդիւնատու կերպով կ'աւարտարակեն աշակերտներն ու աշակերտուհիները:

Արիւ Հայ վարժարանաց մէջ ընդհանրապէս գտնուած ուսումնական հաստ, որոց աւանդելու մէջ թող Սուրբ Թանիկ վարժարանին մէջ թողն իման է, կուսակցութիւն նաև բնակարանութիւն, տնտեսականութիւն, պատմ. եւրոպ. նօթա (նայնական երաժշտ.) և աղջկանց համար՝ ձեռն ու կար ուսուցանելու մեծ ջանք կը լինուի: Կաղղիներէն, լուսադիտութեան և երկրաչափութեան բարձրագոյն դասերը զերթէ բոլորովին գաղղիներէնով կ'աւանդուին, իսկ միւս դասերն հայերէն. թէ՛ աշակերտութեան և հանգստեան ատենները գաղղիներէն խօսելու պարտաւորեալ են. այս բանին զիրենք վարժեցնելու համար վարժարանն մնայուն պաշտօնակց մ'ունի, ամեն օր ալ խօսակցելու վարժութեան դաս կ'աւանդուի:

վարժարանն կընդունուին նաև երեք ու կէս տարեկան մանչ և աղջիկ մանուկներ, որոց դաստիարակութիւնը գործաւարտ վարժուհւոյ մը յանձնուած է, և որոց համար Գերմանիոյ մէջ գործածուած դրօսակը և օգտակար խաղալիքներ կան վարժարանին մէջ: Պատիկ մանկանց ամսական թոշակն է 1 արծ. մետ. եւսմանայն կանխիկ. ընդու և ուսմանը ուսանողաց ամսականն է 2 արծ. մետ. եւսմանայն կանխիկ. անոնք որ ցերեկեայ ճաշը վարժարանէն ընել կուզեն, ամսական 5 արծ. մէտ. աւելի վըճարելու են:

Գիշերօթիկ աշակերտներն ամեն խնամք ու հանգստութիւն կ'ապրեն մեր ընտանեաց մէջ, իբրեւ թէ իրենց տունն ըլլային. այսպիսեաց եւամսընայ թոշակն է 8 օսմ. ոսկի կանխիկ. գաւառներէն զրկուելիք աղջկայք պէտք է որ մայրաքաղաքին մէջ իրենց ծնողաց կամ պաշտպանաց ներկայացուցիչն ունենան:

Ծաղիկ շինել սովոր ուղղ աիկանայք և աղջկանք ալ կընդունուին վարժարանին մէջ յատուկ սակարկութեամբ: Բխանայի ուսման յատուկ ջանք կը լինուի, դասատուն է բնիկ գաղղ. Օրիորդ Տալիկ, վկայեալ Բարիդու. Երաժշտական վարժարանէն (քօնաւորութեամբ) բխանո գաս աւանդ ուղղներն եթէ վարժարանին աշակերտներէն են, պիտի վճարեն ամսական 2 1/2 արծ. մէտ. իսկ եթէ

դրան միայն բխանո գաս աւանդու աիկանայք կամ օրիորդ գան 5 արծ. մետ. եւսմանայն կանխիկ:

Ուղղը կրնայ այցելել վարժարանին. ընդարձակ տեղեկութեանց համար ևս պէտք է վարժարան գալով տնօրէնութեան հետ տեսակցել:

Տէր և Տնօրէն
77 մարտ Ա. Ա. Ստրէնտ

ԾՈՎԷՆ ԶԸ ԲՈՆՈՒՆԼՈՒ ԴԵՂ

Բաղադրութեամբ

Լ. ՏԻՆԵՍԱ ԴԵՂԱՐՈՐԹԻ

Ծովային ճանբորդաց համար անհրաժեշտ եղած այն հեղուկը որ ամեն անգամ ծովէ բռնուելուն մէկ խահուէի դեղալ մը այն դեղէն առնելով, կը կրն չարտալ պարզ ջրի մէջ խառնելով խմած ատենը մարդ վերստին իւր հանդարտ ու աւելի վիճակը կ'աւանայ, կը դառնուի Լ. Տինեսայի դեղարանը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, թիւ 108 մէկ շէշը 2 ու կէս ֆր. գնով:

Ղալաթիա Դ. 10 Օգոստ. 1912. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	10 18
Գոց	10 17
Բարձր գին	10 18
Ծած գին	10 17

Փոխ. 65 ր	Ֆր. 55
» 65 ր	» 55
» 69 ր	» 59 20
» 75 ր	» 48
Գանձատու	17 —
Սօսիթէ Ժէնէրալ	5.05
Սօսիթէ Օթման	23
Պանք տը Բօնաթ.	2.28
Գրէտի Ժէնէրալ	2 —
Թրամիլէ	1-7
Բում. Երկաթուղի	28 25
Բում. Կարօն	—
Բօնա. »	—
Տակոս	0/0
Բըրօր	—
Հէվալէտիզ	—

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՑ

(Օւմ. 100 րէն է հաշու)

Անդ. ոսկի	109.30
Գաղղ. »	87.3
Բօլ	88.50
Գարպօն արծաթ	6 —
» թղթադրամ	14 —
Գրմից	51.7
Հինգնոց	47.20
մէթալիք	5 20
Ճերմակ մէտ	5.56
Պրիմ	164 —
Թղթադրամ գոցուած	178.26

Տ Ի Վ Ա Ն Ը

ՊԵՂԱՊԵՐ ԻՆՆԱՆԵ

ՆԱՄԻՒ ՄԵՐՆՈՒՄ

Սոյս գրկոյլը որ հանդուցեալ Յակոբ Նամի էֆէնտի տաճկերէն բանաստեղծութիւնները կ'աւարտուակէ, կը ծախուի Հայ գրաւաճառաց քով զին մէկ քառորդ թղթադրամ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆԱՆ

ԷՕԺԵՆ ՏԵ ՄԻՐՈՐԹ

ՄԱՐԻՕՆ ՏԸ ԼՕՐՄԻ

ԽՈՍՏՈՎ ԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թարգմանաց Գր. Չէլիքչի

Սոյն նշանաւոր վէպին հայերէն թարգմանութեան երրորդ հատորն ալ Պօլիս հասած ըլլալով, կ'ծախուի Ս. Ղ. Եւ Եղաճաճեան գրատունը Եֆէնի-ճամի Զիլիկիլըէր ճատտէսի թիւ 2, և ուրիշ գրաւաճառաց քով:

Գին 2 ֆր.
Ամբողջ գործը 4 հատորէ պիտի բաղկանայ:

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՁԱՆ

ԳՏԵՈՒՄԸ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին խոտեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կ'գործածուի ու բաղմամբիւ ցաւեր ու հիւսանքութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարժ յիշեալ է:

Ամեն տեսակ Բոլի, Ստամբուլ, մէլքի կամ Աղիքիբու ցաւեր. ու նաև Թանիք, Բօլէրա և այլ ամառուան հիւսանքութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով կէս գաւաթ ջրի մէջ: Դեր ապուրի զրգալէն աւելի շաքար, վրան լեցուր անուշի զրգալ մը փանաւ, տղէկ մը խառնէ ու խմէ: Կոկորդի հիւսանքութեանց և Ուռնցքի համար դեղը վերայիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կտմ երկու ժամը հիշ մը մէկ կամ երկու անուշի զրգալ այն բաղադրութեան խմէ: Յօգապաւի բիւմաթիլմ, Ռաբի ցաւի, Ստամբուլ ու տեսակ տեսակ կուսակի ցաւերու համար դուրսէն փանաւէ քսելով աղէկ մը շինելու է: Այլուս յի ցաւի համար քիչ մը բամպակ փանաւէի մէջ թափելով ցաւած ախտային վրայ դնելու է:

Ամեն ատեն երբոր ցաւի մը համար դուրսէն փանաւէ քսել հարկ ըլլայ: Եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կ'ըլլայ:

Մարմնայն այրուած կամ ճըմլուած տեղերը բժշկելու համար վըտանգը պատահածին պէս փանաւէն քիչ քան աղէկ մը լեցնելու է: Դանակով ևս. կտրուած վէրքերը բըժշկելու համար արիւնը չի սրբած շուտով մը վէրքը կ'աղբուր և կ'ապին վրայէն փանաւէ լեցնելու է մինչև որ լաւ մը թրջի: Փանաւէն նաև արեան շրջանը կարագօքնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ:

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկարօրէն զրեւ աւելորդ կը

համարենք. գործածողները զայն միշտ ը գտնեն, ուղղը կրնայ աւաւր փորձել. դինն աժպն է: Կ'ծախուի Միւսթաֆա Է Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալաթիա կ'աւաճէ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆԱՆ

ՁԱՒԱՆ ԵՒ ՓԱՆԱՍԷ

Գրեց Օրբանի Գաբրիէլ Պարթևեան

Ընթերցասէր ազգայինք որ անշուշտ ազգային տաղանդաւոր հեղինակին «Անուշաւանը» և այլ գործերը կ'յիշեն, մեծ հաճութեամբ պիտի կարդան այս նոր գործը՝ որ դարձեալ մեր ազգ. Պատմութեան աւանուած է:

Կ'ծախուի Ս. Ղ. և Եղաճաճեան գրատունը Եֆէնի-ճամի Զիլիկիլըէր ճատտէսի թիւ 2 և ուրիշ գրաւաճառաց քով:

Գին 1 ֆր. 50 սանդիմ

ԹԱՏՐՈՆ

ԲՈՒՆԱՅՄ ՄԱՆԱՅՄ

ՊԱՏԱՐԱՐԱՐԱՐ

4 8 7 6

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Այս ընտիր գործը որոյ օգտակարութիւնն ու կարեւորութիւնը ամեն ընթերցասէր նա մանաւանդ աղայոց դաստիարակութիւն փախաղ ազգայնոց յայտն է, 1876 տարւոյ Յունս վար 1 էն սկսեալ 15 օրն անգամ մը իւր հանդէս հրատարակուած է մինչև 1876 Գիւլտ. վերջ մաքուր թըղթով և աղիւ տապաքութեամբ:

Այժմ գործին ամբողջ տարեկանը (24 թիւ) քառածալ մեծադիր 105 պատկերներով մասնաւոր խնամք և վայելուչ կերպով քառթօնէ կազմուած կը գտնուի միայն փարիզու և Մէրճան շարքը Պաղտատար Աղայի գրատունները ի զին մէկուկէս մէտ. թիւն է:

ՊԱՏԱՐԱՐԱՐԱՐ

ԵՐԱՐԱՐԱՐԱՐԱՐ

ԳՈՐԾ ՍՈՒԷՏԱՆԻՈՒ

Թարգմանաց Ե. Ս. Ս.

Հայ ժողովրդեան ընթերցասէրութիւնը գոհ ընելու մտօք՝ Մատենադարան ընդհանուր անուամբ հետըզհետէ օգտակար և կրթական գրքեր պիտի հրատարակեն: Այս անգամ սկիզբ կընենք այս ձեռնարկութեան՝ Երկրորդ տարւոյ Պատմութեան ի լըյս ընծայելով թարգմանութիւն, և աներկմիտ եմք որ Հայ հասարակութիւնը քաջ ըզգալով այս Մատենադարանին օգտակարութիւնը պիտի փութայ արդեամբ քաջալերել զմեզ որպէս զի այն ձեռնարկութեան մէջ յարաւ տեսնենք:

Հրատարակէ

Կ'ծախուի Եֆէնի-ճամի Զիլիկիլըէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եղաճաճեան գրատունը և ուրիշ գրաւաճառաց քով գին 1 ֆր. 50 սանթ: